

บทที่ 5

การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในตำบลเกาะกลาง อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, $S.D.$) การพิสูจน์สมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ t -test และ One-way ANOVA การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc Comparisons) ด้วยวิธี LSD เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.74 ส่วนใหญ่ มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31 ถึง 50 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท/ เดือน

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเมืองเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ มากที่สุด รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี อายุ อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีผู้ระบุว่า ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจในกระบวนการ วิธีการและขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงกระบวนการ วิธีการและขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางให้มากขึ้น และต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง นำโครงการ ความต้องการของประชาชน หรือปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไปปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหานั้นด้วยความรวดเร็ว โดยเปิดโอกาสให้ทุกหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีระดับการมีส่วนร่วมใน 4 ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมใน

ผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิสมัย บุญเลิศ (2548) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนและหัวหน้าครัวเรือนที่มีบ้านเรือนอยู่ในเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 115 คน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภราดร บุตรบุญ (2548, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานหมู่บ้าน: ศึกษากรณีกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างคือประชากรที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายทะเบียนราษฎรอยู่ในเขตหมู่บ้านของกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จำนวน 480 คน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับสูง ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะประชาชนเห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นส่งผลต่อการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527, หน้า 2 อ้างถึงใน พิภพ กิตติกาศ, 2550, หน้า 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้ และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

จากการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ นที ดิษฐบรรจง (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 116 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศต่างกันมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับจุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (2548) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่อาศัยอยู่ในตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 316 คน ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วน

ตำบลคลองขุดที่มีเพศต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ถึงแม้ปัจจุบันจะมีการรณรงค์ให้ลดความแตกต่างเรื่องเพศแต่ความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี เนื่องจากประชาชนในเขตตำบลเกาะกลาง นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 98 ของประชากรทั้งหมด ดังนั้น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของประชาชนในเขตตำบลเกาะกลางจึงเป็นแบบมุสลิม ซึ่งผู้ชายจะต้องเป็นผู้ปกป้องครอบครัวและคนที่อยู่ในการดูแลของตน ดังนั้นชาวมุสลิมจึงให้เกียรติ และยกย่องให้ผู้ชายเป็นผู้นำ ผู้ชายจึงมีบทบาททางสังคมและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มากกว่าเพศหญิง

ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า อายุเป็นเพียงการบ่งบอกถึงการมีชีวิตก่อนหลัง ซึ่งไม่ใช่ตัวแปรที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติชัย ดอกไม้ (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML): ศึกษากรณี อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือประชาชน ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนคณะทำงานทั้งสิ้น 196 คน ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ นันทวรรณ ไพบูลย์จิตติพรชัย (2550) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 374 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องพิสมัย บุญเลิศ (2548) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนและหัวหน้าครัวเรือนที่มีบ้านเรือนอยู่ในเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 115 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษา กับ นที ดิษฐบรรจง (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จอมเทียน อำเภอสตึก จังหวัด ชลบุรี จำนวน 116 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ใน ตำบลเกาะกลางประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบกับเป็นชุมชนอิสลาม ซึ่งจะต้องประกอบกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้งในวันศุกร์ และหลังจากประกอบกิจกรรม ทางศาสนาแล้วจะต้องร่วมฟังธรรม ร่วมพูดคุย และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทำให้ทุกสาขาอาชีพ สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน จึงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ พิศมัย บุญเลิศ (2548) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนและ หัวหน้าครัวเรือนที่มีบ้านเรือนอยู่ในเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 115 คน ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการกับการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มี คุณภาพและมีศักยภาพในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้ การศึกษาจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัด กระบี่ด้วย

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้มากหรือมีรายได้น้อย ก็ให้ความสำคัญกับการ มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับพิศมัยบุญเลิศ (2548) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนและ หัวหน้าครัวเรือนที่มีบ้านเรือนอยู่ในเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 115 คน ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ กับรายได้ไม่สัมพันธ์ กับและสอดคล้องกับจิตติชัย ดอกไม้ (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ ชุมชน (SML): ศึกษากรณี อำเภอบ้านผือ จังหวัด อุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือประชาชน ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน คณะทำงานทั้งสิ้น 196 คนผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ ชุมชน (SML) ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ ชุมชน (SML.)

ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง จึงควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และด้านอื่น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แตกต่างกัน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางควรกำหนดนโยบายเพื่อสร้างบทบาทให้เพศหญิงและเพศชายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แตกต่างกัน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางจึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยคำนึงถึงระดับการศึกษาที่หลากหลายของประชาชน

2. จากผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก เพื่อสร้างความเป็นธรรม และความเท่าเทียมกันในสังคม ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางอย่างเท่าเทียมกันในทุกหมู่บ้าน

3. จากผลการศึกษาในข้อคำถามปลายเปิดพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 26 คน ระบุว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นเพื่อสร้างความรู้ โปร่งใสในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลางจึงควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ โดยจัดให้มีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และต่อเนื่องเช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ วารสาร หอกระจายข่าว สื่อวิทยุโทรทัศน์ หรืออื่น ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเชิงคุณภาพประกอบด้วย เพื่อ มุ่งเน้นให้เห็นถึงกระบวนการในการวางแผน และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น
2. ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมต่อไป